

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Кафедра поліцейської діяльності**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Національної академії
внутрішніх справ
полковник поліції

Руслан СЕРБИН

П Р О Г Р А М А

навчальної практики

**здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра 1-го курсу
за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність»
(за державним замовленням)**

**Інституту заочного та дистанційного навчання
Національної академії внутрішніх справ**

Київ – 2025

Укладачі:

Сергій БРАТЕЛЬ, завідувач кафедри поліцейської діяльності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, професор

Володимир КУЛІКОВ, професор кафедри поліцейської діяльності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

Обговорено на засіданні кафедри поліцейської діяльності
протокол № 9 від 17.04.2025 року

Обговорено та схвалено науково-методичною радою НАВС
протокол № 4 від 25.04.2025 року

Обговорено та схвалено Вченою радою НАВС
протокол №10/6-7 від 29.04.2025 року

Програма навчальної практики здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра 1-го курсу Інституту заочного та дистанційного навчання Національної академії внутрішніх справ за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність» (державне замовлення) [Текст] / уклад.: С. Братель, В. Куліков – К.: Нац. академ. внутр. справ, 2025. – 16 с.

ПРОГРАМА
навчальної практики
здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра 1-го курсу
за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність»
(за державним замовленням)
Інституту заочного та дистанційного навчання
Національної академії внутрішніх справ

1. Загальні положення

1.1. Програма навчальної практики визначає порядок організації, проведення, підведення підсумків та узагальнення результатів практичної підготовки здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра, які навчаються за заочною та дистанційною формами здобуття освіти в Національній академії внутрішніх справ (далі – Академія).

1.2. Програму навчальної практики розроблено відповідно до Законів України «Про Національну поліцію», «Про освіту», «Про вищу освіту», «Порядку проведення практичної підготовки здобувачів вищої освіти із специфічними умовами навчання, що належать до сфери управління Міністерства внутрішніх справ» затвердженого наказом МВС України від 18.09.2024 № 634, «Положення про організацію та проходження практичної підготовки слухачами та курсантами Національної академії внутрішніх справ», що затверджене Рішенням Вченої ради від 24.09.2024 протокол № 21/2-3, затверджене наказом НАВС від 27.09.2024 № 1307.

1.3. Практична підготовка є невід’ємною складовою освітнього процесу підготовки здобувачів вищої освіти всіх форм навчання, що проводиться в центральних органах виконавчої влади та інших базах практики з метою застосування, засвоєння, примноження і вдосконалення знань, умінь та інших компетентностей здобувачів вищої освіти на певному етапі навчання, відповідно до спеціальності (індивідуальної освітньої траєкторії).

Завданнями практичної підготовки є:

- закріплення та формування професійних умінь і навичок, необхідних для реалізації заходів та виконання завдань, пов’язаних з профілактикою правопорушень, виконання інших завдань правоохоронного, правозастосовного характеру;
- апробація набутих під час навчання теоретичних і практичних знань та умінь, в тому числі шляхом підготовки й узагальнення зразків процесуальних та інших документів тощо;
- освоєння змісту професійної діяльності, методів і тактичних прийомів роботи на відповідних посадах з урахуванням специфіки спеціальності та спеціалізації підготовки здобувачів вищої освіти;
- зміцнення розуміння необхідності суворого дотримання законності, виховання почуття обов’язку до обраної професії;
- розвиток організаторських здібностей, відчуття відповідальності за доручену справу, ініціативи, волі та наполегливості при виконанні професійних обов’язків.

1.4. Практична підготовка обов'язкова для всіх здобувачів вищої освіти, які навчаються в Академії за заочною та дистанційною формами здобуття освіти та є невід'ємним компонентом освітніх програм підготовки для здобуття відповідного ступеня вищої освіти.

1.5. Практична підготовка здобувачів вищої освіти заочної та дистанційної форм навчання організовується та проводиться відповідно до нормативних документів МОН і МВС України, Положення про організацію та проходження практичної підготовки слухачами та курсантами Національної академії внутрішніх справ, навчальних планів та програм практики (стажування). Тривалість і терміни її проведення визначаються в навчальних планах та графіку освітнього процесу Інституту заочного та дистанційного навчання (далі – ІЗДН).

Слухачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, які є поліцейськими і здобувають освіту за заочною формою здобуття освіти, проходять практичну підготовку в органі (підрозділі) поліції за місцем проходження служби відповідно до освітньо-професійної програми, спеціальності, за якою здобувають вищу освіту.

2. Організація та проведення практичної підготовки

2.1. Практична підготовка здобувачів вищої освіти, які навчаються за заочною та дистанційною формами навчання, має свої особливості і залежить від характеру трудової діяльності, яку вони виконують та наявності відповідного професійного досвіду (стажу роботи).

Навчальна практика сприяє подальшому розвитку у здобувачів вищої освіти навичок і вмінь інформаційно-аналітичної, діагностичної, інноваційної діяльності, забезпечує формування умінь адаптації теоретичних положень, методичного інструментарію передового досвіду до умов діяльності конкретного підприємства, установи, організації, які визначаються базами практик, а також виховує потребу систематичного оновлення знань та навичок аналітичного мислення.

2.2. Формами проходження навчальної практики можуть бути:

- *Здобувачі вищої освіти, які працюють за обраним фахом та мають відповідний досвід практичної роботи* (не менше одного року), що відповідає спеціальності підготовки, звільняються від проходження практики. Документами, що підтверджують наявність відповідного досвіду роботи за фахом є: довідка з місця роботи та/або витяг із трудової книжки, а також характеристика, підписана керівником підрозділу (підприємства, установи, організації) та засвідчена печаткою. Рішення про звільнення від проходження практики ухвалюється комісією, яка приймає захист практики, на підставі заяви (рапорту) здобувача вищої освіти, з перерахованими вище підтверджуючими документами, погодженої першим проректором академії;

- *Здобувачі вищої освіти, які не працюють за обраним фахом та не мають відповідного досвіду практичної роботи*, що відповідає спеціальності підготовки, проходять практичну підготовку в обсязі та у терміни, що визначені відповідними навчальними планами та графіком освітнього процесу (міжсесійний період), без відриву від основної роботи або використовують для

її проходження чергову відпустку. У такому ж порядку проходять практику здобувачі вищої освіти, які раніше працювали за фахом, що відповідає спеціальності підготовки, якщо з моменту їх звільнення пройшло більше одного семестру (6 місяців) до дати захисту результатів практики.

2.3. Суб'єктами організації і проведення практичної підготовки здобувачів вищої освіти є ІЗДН, інші структурні підрозділи Академії (відділ організації освітнього процесу, відділ юридичного забезпечення та ін.), профільні кафедри та бази практик.

2.4. Контроль за організацією та проведенням практичної підготовки здобувачами вищої освіти заочної та дистанційної форм навчання покладається на ІЗДН та відповідальних осіб від баз практик, а навчально-методичне керівництво та забезпечення виконання програми практики – на профільні кафедри академії.

2.5. На навчально-екзаменаційній сесії, що передуює періоду проходження практичної підготовки, представники профільних кафедр проводять ознайомчі лекції з метою доведення до здобувачів вищої освіти інформації щодо термінів і фактичної тривалості проходження практичної підготовки; порядку проходження та захисту результатів практичної підготовки; вимог, яким мають відповідати бази практики; змісту та порядку оформлення документів за результатами практичної підготовки; необхідності дотримання вимог чинного законодавства, трудової (службової) дисципліни та законності, корпоративних правил та етичних норм. До проведення ознайомчих лекцій можуть бути залучені представники від баз практики.

2.6. Профільні кафедри здійснюють навчально-методичне забезпечення проходження практичної підготовки та контроль за виконанням програм й індивідуальних планів навчальної практики здобувачами вищої освіти.

2.7. Під час проходження практичної підготовки здобувачі вищої освіти підпорядковуються керівникам баз практики, у яких вони проходять практичну підготовку.

Керівники баз практики:

- представляють здобувачів вищої освіти особовому складу бази практики, роз'яснюють їх правовий статус, права та обов'язки;
- ознайомлюють здобувачів вищої освіти із завданнями, функціями та структурою бази практики;
- забезпечують проведення інструктажів здобувачів вищої освіти з питань дотримання заходів особистої безпеки, правил безпеки праці та внутрішнього розпорядку бази практики;
- вживають заходів щодо забезпечення належних умов праці здобувачів вищої освіти під час проходження ними практичної підготовки;
- визначають конкретні підрозділи і служби за напрямом, спеціальністю (освітньою траєкторією) підготовки здобувачів вищої освіти, призначають безпосередніх керівників практики з числа найбільш досвідчених працівників, які мають відповідний професійний рівень, високі ділові та моральні якості;
- здійснюють постійний контроль за проходженням практичної підготовки здобувачами вищої освіти, вносять пропозиції щодо її вдосконалення;

- повідомляють керівництво академії про систематичне невиконання здобувачами вищої освіти індивідуального плану практичної підготовки, недбале ставлення до виконання покладених на них обов'язків або грубе порушення службової дисципліни;

- підводять підсумки практичної підготовки здобувачів вищої освіти, аналізують та оцінюють її результати, засвідчують характеристики-відгуки на здобувачів вищої освіти.

2.8. Безпосереднє керівництво практичною підготовкою здобувачів вищої освіти здійснює керівник практики, який визначається керівником бази практики з числа найбільш досвідчених працівників.

Керівники практики:

- затверджують індивідуальний план проходження практики здобувачів вищої освіти;

- забезпечують здобувачів вищої освіти робочими місцями, бланками документів, нормативно-правовою, навчальною та іншою літературою, надають їм практичну допомогу у виконанні завдань, передбачених програмою практики;

- ознайомлюють здобувачів вищої освіти зі специфікою діяльності бази практики, її завданнями і функціями, характером і особливостями роботи;

- здійснюють практичне навчання здобувачів вищої освіти, забезпечують належні умови для виконання ними програми практики та індивідуального плану в повному обсязі, проводять з ними виховну роботу;

- ведуть облік роботи здобувачів вищої освіти, контролюють виконання ними вимог програми та індивідуальних планів практики, дотримання внутрішнього розпорядку та правил службової (трудової) дисципліни, а також перевіряють ведення щоденників практики;

- визначають рівень підготовки здобувачів вищої освіти, їх ділові та моральні якості, ставлення до роботи;

- узагальнюють підсумки практичної підготовки здобувачів вищої освіти, погоджують складені ними звіти за результатами проходження практики;

- готують відгуки-характеристики на здобувачів вищої освіти, та подають їх на затвердження керівнику бази практики;

2.9. Забороняється залучати здобувачів вищої освіти до завдань, не передбачених програмою та індивідуальним планом, а також виконання яких пов'язане з ризиком для їх життя і здоров'я, або може призвести до неправомірних дій через їх недостатню фахову підготовленість.

2.10. Здобувачі вищої освіти:

- самостійно обирають базу практики, яка відповідає вимогам, визначеним у відповідному Положенні про організацію та проходження практичної підготовки;

- складають індивідуальний план проходження практики з урахуванням специфіки обраної бази практики та вимог відповідної програми практики, затверджують його у завідувача профільної кафедри та погоджують із безпосереднім керівником від бази практики;

- виконують всі передбачені індивідуальним планом завдання у повному обсязі та у визначені терміни;

- ознайомлюються з нормативно-правовими актами, інструкціями, оглядами, методичними та аналітичними документами, що стосуються

діяльності відповідної бази практики, формами та методами роботи працівників, а також з функціональними обов'язками за посадою, за якою проходять практичну підготовку;

- ведуть щоденник проходження практики та звітують безпосередньому керівникові про виконану роботу;

- під час проходження практичної підготовки суворо дотримуються вимог чинного законодавства, правил внутрішнього розпорядку, службової (трудової) дисципліни, правил охорони праці і техніки безпеки;

- повідомляють керівництво Академії про випадки порушень з боку керівників від бази практики вимог чинного законодавства України, нормативно-правових актів, цього Положення;

- за підсумками практичної підготовки готують звіт про проходження практики та подають його на затвердження безпосередньому керівнику від бази практики;

- надають пропозиції керівництву від бази практики та від Академії щодо вдосконалення організації та проведення практичної підготовки, а також діяльності практичних підрозділів.

3. Підведення підсумків проходження практичної підготовки

3.1. За результатами проходження практичної підготовки здобувачі вищої освіти подають на профільні кафедри наступні документи:

- індивідуальний план навчальної практики з відмітками про виконання запланованих заходів (*додаток 1*);

- щоденник проходження практичної підготовки (*додаток 2*);

- звіт про підсумки проходження практичної підготовки (*додаток 3*);

- відгук-характеристику (*додаток 4*).

Здобувачі вищої освіти, які працюють за обраним фахом та мають відповідний досвід практичної роботи (не менше одного року), що відповідає спеціальності підготовки, подають на профільні кафедри наступні документи:

- довідку з місця роботи та/або витяг із трудової книжки, які підтверджують наявність необхідного досвіду практичної роботи;

- характеристику, підписану керівником підрозділу (підприємства, установи, організації) та засвідчену печаткою;

- заяву (рапорт) про допуск до захисту практичної підготовки.

3.2. Захист результатів практичної підготовки здобувачів вищої освіти, які навчаються за заочною та дистанційною формами здобуття освіти, здійснюється під час навчально-екзаменаційній сесії відповідного семестру, що починається після практики, згідно з затвердженим графіком освітнього процесу ІЗДН та розкладу занять.

3.3. Результати проходження практичної підготовки здобувачами вищої освіти оцінюються в Академії комісіями, до складу яких входить не менше двох науково-педагогічних працівників профільних кафедр та представник науково-методичного відділу Академії. За клопотанням завідувача профільної кафедри, до складу комісій із захисту результатів практичної підготовки можуть бути включені представники від бази практики.

3.4. Оцінювання результатів практичної підготовки здобувачів вищої освіти здійснюється з урахуванням попереднього вивчення звітних та характеризуючих документів, доповідей здобувачів вищої освіти та їх відповідей на поставлені запитання. Результати захисту практичної підготовки оцінюються за 100-бальною шкалою з метою одержання еквівалентних оцінок за національною шкалою, як диференційований екзамен, та шкалою ECTS, і відображаються у відомості успішності. Загальні підсумки практичної підготовки здобувачів вищої освіти, які навчаються за заочною та дистанційною формами здобуття освіти, а також заходи щодо її подальшого вдосконалення обговорюються на оперативних нарадах в ІЗДН, на засіданнях профільних кафедр, Вченої ради Академії, на загальних зборах здобувачів вищої освіти.

3.5. Здобувачі вищої освіти, які без поважних причин не приступили до проходження практичної підготовки, не виконали програму практики, або отримали негативний висновок з місця проходження практичної підготовки, не допускаються до її захисту. Такі здобувачі, а також здобувачі вищої освіти, які не з'явилися на захист практики, або отримали незадовільні оцінки за результатами її захисту, не можуть бути переведені на наступні курси, допущені до атестації як такі, що мають академічну заборгованість. Здобувачі вищої освіти, які не ліквідували академічну заборгованість із практичної підготовки у встановлені терміни, відраховуються як такі, що не виконали вимого навчального плану.

3.6. Матеріали практичної підготовки після захисту результатів практичної підготовки зберігаються (не менше одного року) на профільних кафедрах Академії, окрім характеристики-відгуку, яка долучається до особових та навчальних справ здобувачів вищої освіти.

3.7. У період дії обмежувальних заходів, в умовах введення особливих правових режимів реалізація даної Програми здійснюється з використанням дистанційних технологій. Надання здобувачам вищої освіти можливості зворотного зв'язку забезпечується за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій, а саме: різні форми консультацій (форумів, чатів, повідомлень тощо), електронна пошта, форум, чат, відео конференція в он-лайн режимі, блог, середовище Classroom, сервіс Zoom.us, соціальні мережі тощо. Захист результатів навчальної практики здійснюється у змішаній формі – очно або дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема відео-конференцзв'язку Zoom.us, за умови забезпечення аутентифікації здобувача вищої освіти.

**Завідувач кафедри
поліцейської діяльності
полковник поліції**

Сергій БРАТЕЛЬ

Методичні вказівки

З метою успішного проходження практики здобувачі вищої освіти зобов'язані:

1. Під час підготовки до практики вивчити програму практики.
 2. Після прибуття на місце проходження практики:
 - відрекомендуватися керівнику територіального органу Національної поліції України і підрозділу превентивної діяльності та доповісти про завдання і програму проходження практики;
 - вивчити план роботи, завдання, що стоять перед територіальним органом поліції і підрозділом превентивної діяльності, розпорядок дня, познайомитися з о/с підрозділу.
 3. Під час проходження практики:
 - детально спланувати свою роботу;
 - брати участь в адміністративно-процесуальних діях, сумлінно виконувати всі службові доручення;
 - щоденно вести облік проведених дій і заходів;
 - бути бездоганим в своїй поведінці, взірцем високої дисциплінованості, зразкового зовнішнього вигляду.
 4. Під час практики здобувач вищої освіти веде щоденник (додаток № 2), в якому у хронологічному порядку розміщується:
 - особисто виконана процесуальна та інша робота;
 - позитивний досвід роботи відділу (відділення) та усього колективу територіального органу Національної поліції України;
 - труднощі й недоліки, які заважали нормальній діяльності відділу (відділення) та здобувача вищої освіти (практиканта);
 - статистичні дані, цікаві з точки зору вивчення адміністративно-процесуальної діяльності;
 - висновки та пропозиції щодо поліпшення адміністративно-процесуальної діяльності органів Національної поліції України.
 5. Наприкінці практики складається звіт про проходження практики обсягом до 10 сторінок (додаток № 3). У ньому містяться:
 - назва територіального органу поліції, його коротка характеристика;
 - підсумки виконання програми практики та індивідуального завдання кафедри (що конкретно зроблено; що вивчено; узагальнено; відпрацьовано практично);
 - труднощі і недоліки, які мали місце у період проходження практики, недостатність знань, отриманих під час навчання;
 - пропозиції щодо удосконалення навчального процесу та поліпшення організації практики у територіальному органі поліції.
- До звіту можуть додаватися матеріали, в яких вміщено узагальнення або які можуть бути використані для наукових досліджень проблем превентивної діяльності і удосконалення освітнього процесу (копії процесуальних документів, аналітичні довідки, звіти, рішення службових нарад, наочні матеріали: відео-, аудіо, фотодокументи тощо).
6. В кінці проходження практики на здобувача вищої освіти готується відгук-характеристика.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

(назва кафедри)

(підпис) (ПІБ завідувача кафедри)
« ____ » _____ 20 ____

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН

проходження _____
(навчальної практики, стажування)

(ПІБ здобувача вищої освіти)

слухача ____ курсу з підготовки здобувачів ступеня вищої освіти _____
(бакалавра, магістра)

за спеціальністю « _____ »
(«Право», «Правоохоронна діяльність», «Психологія», «Публічне управління та адміністрування»)

Інституту заочного та дистанційного навчання

Національної академії внутрішніх справ

на посаді _____
(назва посади та повна назва бази практики чи її структурного підрозділу)

Термін проходження _____ :
(навчальної практики, стажування)

з « ____ » _____ 20 ____ до « ____ » _____ 20 ____

№	Заплановані заходи	Примітка
1.		
2.		
3.		
4.		

Здобувач вищої освіти

(підпис)
« ____ » _____ 20 ____ (П.І.Б.)

ПОГОДЖЕНО:

Керівник навчальної практики
від бази практичної підготовки

(посада) (підпис) (П.І.Б.)

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

ЩОДЕННИК

проходження _____
(навчальної практики, стажування)

_____ (ПІБ здобувача вищої освіти)

слухача _____ курсу з підготовки здобувачів ступеня вищої освіти _____
(бакалавра, магістра)

за спеціальністю « _____ »
(«Право», «Правоохоронна діяльність», «Психологія», «Публічне управління та адміністрування»)

Інституту заочного та дистанційного навчання

Національної академії внутрішніх справ

на посаді _____
(назва посади та повна назва бази практики чи її структурного підрозділу)

Термін проходження _____ :
(навчальної практики, стажування)

з « _____ » _____ 20__ до « _____ » _____ 20__

(навчальної практики, стажування)

[illegible]

Здобувач вищої освіти

_____ (підпис)

(П.І.Б.)

« » 20

Робочі записи під час практики

[illegible]

Примітка. В розділі "Робочі записи під час практики" зазначаються:

- підрозділ, у якому проходила практика, посада та функціональні обов'язки;
- заходи, в яких взято участь;
- практичні навички, отримані при проходженні практики;
- перелік документів, які були складені безпосередньо;
- труднощі та недоліки, що мали місце під час проходження практики;
- інша інформація, що впливає на якість проходження практики.

**Відгук і оцінка роботи здобувача вищої освіти керівника навчальної
практики від бази практичної підготовки**

Керівник навчальної практики
від бази практичної підготовки

(посада)

(підпис)

(П.І.Б)

Примітки:

1. Щоденник заповнюється здобувачем особисто, крім розділу «відгук і оцінка роботи здобувача вищої освіти керівника від бази практичної підготовки».
2. Формат бланка щоденника А4, брошура.

ЗАТВЕРДЖУЮ

(посада, звання, П.І.Б. керівника бази практики)

_____.20__ р.
(підпис, дата)

М.П.

ЗВІТ

за результатами проходження _____

(навчальної практики, стажування)

(ПІБ здобувача вищої освіти)

слухача ____ курсу з підготовки здобувачів ступеня вищої освіти _____
(бакалавра, магістра)за спеціальністю «_____»
(«Право», «Правоохоронна діяльність», «Психологія», «Публічне управління та адміністрування»)

Інституту заочного та дистанційного навчання

Національної академії внутрішніх справ

на посаді _____

(назва посади та повна назва бази практики чи її структурного підрозділу)

Термін проходження _____:

(навчальної практики, стажування)

з «_____» _____ 20__ до «_____» _____ 20__

Здобувач вищої освіти_____
«_____» _____ 20__

(підпис)

(П.І.Б.)

ПОГОДЖЕНО:Керівник навчальної практики
від бази практичної підготовки

(посада)

(підпис)

(П.І.Б.)

ЗАТВЕРДЖУЮ

керівник бази практики

спеціальне звання (за наявності)

Власне ім'я, прізвище

_____.20____ року

Відгук–характеристика про результати проходження здобувачем вищої освіти практичної підготовки

(спеціальне звання (за наявності) здобувача вищої освіти)

(прізвище, власне ім'я та по батькові (за наявності))

який (яка) в період з _____ до _____
проходив (ла)

(вид практичної підготовки)

(найменування органу (підрозділу) поліції, установи Експертної служби МВС,
державного органу, де здійснювалася практична підготовка)

Повнота і якість виконання здобувачем освіти індивідуального плану	
Ступінь самостійності під час виконання завдань, передбачених індивідуальним планом	
Рівень набуття професійних знань та умінь	
Рівень набуття професійних навичок під час проходження практичної підготовки	
Приклади набутих професійних навичок	
Наявність навичок правильно застосовувати спеціальні засоби, дотримуватися заходів особистої безпеки	
Уміння укладати службові документи	
Ділові, моральні та особисті якості	
Результати проходження навчально-тренувальних зборів	
Загальні висновки та пропозиції	

Керівник навчальної практики
від бази практичної підготовки

(посада, спеціальне звання)

(підпис)

(Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

_____.20_____